

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 625/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a mal. [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 3 ods.1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9 CoP 8/2018 z 26. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a mal. [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľka“) a mal.

██████████ (ďalej aj „maloletá sťažovateľka, spolu aj „sťažovateľky“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoP 8/2018 z 26. júla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 30 P 26/2017 (pôvodné konanie vedené pod sp. zn. 30 P 255/2015) sa sťažovateľka domáhala zmeny úpravy styku maloletej sťažovateľky s jej otcom, ktorý bol pôvodne upravený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 24 P 14/2013 z 15. januára 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 CoP 9/2014 z 28. apríla 2014.

2.2 Okresný súd rozsudkom sp. zn. 30 P 26/2017 z 21. novembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 24 P 14/2013 z 15. januára 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 CoP 9/2014 z 28. apríla 2014 zmenil takto:

„Otec je oprávnený stretávať sa s mal. ██████████, ██████████ do 20.12.2017 každý nepárny týždeň v sobotu od 10.00 hod. do 12.00 hod. a každý párny týždeň v stredu od 17.30 do 19.00 hod. v ██████████, za prítomnosti pracovníkov uvedeného Centra, v neprítomnosti matky s tým, že matka mal. ██████████ privedie do priestorov Centra, kde ju otec prevezme a následne po skončení styku v priestoroch Centra maloletú ██████████ odovzdá matke,

- počas vianočných sviatkov v roku 2017 je otec oprávnený stretávať sa maloletou ██████████ v neprítomnosti matky dňa 25.12.2017 od 09.00 hod. do 18.00 hod. a dňa 31.12.2017 od 09.00 hod. do 18.00 hod.,

- následne od 01.01.2018 do 28.02.2018 je otec oprávnený stretávať sa s mal. ██████████ bez prítomnosti matky každý utorok od 15.30 hod. do 18.00 hod. tak, že si maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení, ktoré navštevuje, po ukončení ju privedie do miesta bydliska matky a každý párny týždeň v sobotu od 09.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 09.00 hod. do 18.00 hod.,

- od 01.03.2018 je otec oprávnený stretávať sa s mal. [REDACTED] bez prítomnosti matky každý utorok od 15.30 hod. do 18.00 hod. tak, že si maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení, ktorú maloletá navštevuje a po ukončení ju privedie do miesta bydliska matky,

- každý párny týždeň od piatka od 18.00 hod. do nedele do 17.00 hod.,

- počas jarných prázdnin každé jarné prázdniny od pondelka od 09.00 hod. do stredy do 18.00 hod.,

- počas veľkonočných sviatkov každý párny kalendárny rok od 09.00 hod. do 18.00 hod. počas Veľkonočnej nedele a každý nepárny kalendárny rok od 09.00 hod. do 18.00 hod. počas Veľkonočného pondelka,

- počas letných prázdnin je otec oprávnený stretávať sa s mal. [REDACTED] prvé dva týždne v mesiaci júl a prvé dva týždne v mesiaci august,

- počas vianočných sviatkov je otec oprávnený stretávať sa s mal. [REDACTED] každý nepárny rok od 09.00 hod. od 26.12. do 18.00 hod. do 27.12., každý párny rok od 30.12. od 18.00 hod. do 17.00 hod. 02.01. nasledujúceho kalendárneho roka.

Matka je povinná na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať mu ho v mieste svojho bydliska, otec je povinný dieťa po uplynutí doby vrátiť matke v mieste jej bydliska.

Obaja rodičia sú povinní v prípade, že styk z vážnych dôvodov nemôže byť zrealizovaný, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi, najneskôr deň pred začatím styku.

V prevyšujúcej časti návrh matky zamietla.

V prevyšujúcej časti návrh otca zamietla.

Žiaden z účastníkov ne má nárok na náhradu trov konania.“

2.3 Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom takto:

„Mení rozsudok Okresného súdu Prešov, č. k. 30P/26/2017-104 z 21. 11. 2017 a tým aj rozsudok Okresného súdu Prešov, č. k. 24P/14/2013-91 z 15. 01. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove, č. k. 7CoP/9/2014-112 z 28. 04. 2014 okrem výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti návrh otca zamietol tak, že

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou v období od právoplatnosti tohto rozsudku do 31. 10. 2018 každý párny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 12:00 hod v [REDACTED], za prítomnosti pracovníkov tohto centra,

v neprítomnosti matky, s tým, že matka maloletú privedie do priestorov centra, kde si ju otec prevezme a následne po skončení styku v priestoroch centra maloletú odovzdá matke.

Po uplynutí tohto obdobia, od 01. 11. 2018 do 31. 01. 2019 (s výnimkou vianočných a novoročných sviatkov v tomto období), je otec oprávnený stretávať sa s maloletou bez prítomnosti matky, ako aj tretej osoby v každom párnom týždni v utorok od 15:30 hod do 18:00 hod a v každom nepárnom týždni v sobotu od 09:00 hod do 18:00 hod.

Počas vianočných a novoročných sviatkov v roku 2018 je otec oprávnený stretnúť sa s maloletou bez prítomnosti matky dňa 25. 12. 2018 od 09:00 hod. do 18:00 hod. a dňa 31. 12. 2018 od 09:00 hod. do 18:00 hod.

Od 01. 02. 2019 je otec oprávnený stretávať sa s maloletou bez prítomnosti matky v každom párnom týždni v utorok od 15:30 hod. do 18:00 hod. a v každom nepárnom týždni od piatka od 18:00 hod. do nedele do 17:00 hod.

Počas jarných prázdnin v každom párnom kalendárnom roku od pondelka od 09:00 hod. do soboty do 18:00 hod., bez prítomnosti matky.

Počas veľkonočných sviatkov v každom párnom kalendárnom roku od 09:00 hod do 18:00 hod. veľkonočnej nedele a v každom nepárnom kalendárnom roku od 09:00 hod. do 18:00 hod. veľkonočného pondelka, bez prítomnosti matky.

Počas vianočných a novoročných sviatkov počínajúc rokom 2019 je otec oprávnený stretávať sa, bez prítomnosti matky, s maloletou v každom nepárnom kalendárnom roku od 24. 12. od 09:00 hod. do 27. 12. do 18:00 hod. a v každom párnom kalendárnom roku od 30. 12. od 09:00 hod. do 17:00 hod. dňa 02. 01. kalendárneho roka nasledujúceho.

Počas letných prázdnin je otec oprávnený stretávať sa s maloletou bez prítomnosti matky v roku 2019 od pondelka od 09:00 hod. do nedele do 18:00 hod prvého týždňa v mesiaci júl a prvého týždňa v mesiaci august; počínajúc rokom 2020 prvé dva týždne v mesiaci júl a prvé dva týždne v mesiaci august, a to od pondelka od 09:00 hod do nedele do 18:00 hod. tohto obdobia.

Otec je oprávnený prevziať maloletú v mieste bydliska jej matky a do miesta tohto bydliska ju vrátiť späť. Matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať mu ju v mieste svojho bydliska. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že styk nemôže byť z vážnych dôvodov zrealizovaný, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičov najneskôr deň pred začatím styku.

V prevyšujúcej časti návrh matky na úpravu styku zamietá.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania.“

3. Sťažovateľky v sťažnosti uvádzajú: „Z napadnutého rozsudku Krajského súdu v Prešove a jeho odôvodnenia, bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že Krajský súd v Prešove sa v žiadnom smere nezaoberal závažnou odvolacou námietkou špecifikovanou vyššie (že je potrebné prihliadnuť na názor mal. [REDAKOVANÉ], ktorý vyjadrila u klinickej psychologičky [REDAKOVANÉ], ako aj na odborné psychologické zistenia a závery psychologičky [REDAKOVANÉ], osobitne na najnovšiu správu klinickej psychologičky [REDAKOVANÉ] zo dňa 18. 12. 2017) a tým na ňu nedal relevantnú odpoveď...“

Z odvolania sťažovateľky v 1. rade je zrejmé, že k tomuto odvolaniu bola priložená správa klinickej psychologičky [REDAKOVANÉ] zo dňa 18. 12. 2017. Krajský súd v Prešove tento dôkaz - správu klinickej psychologičky [REDAKOVANÉ] zo dňa 18. 12. 2017 v odvolacom konaní nevykonal, čo je zjavné z toho, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Prešove absentuje uvedenie čo i len obsahu tejto správy, nehovoriac už o tom, že úplne chýba jej zaradenie do kontextu zisteného skutkového stavu, a v dôsledku toho zase absentuje následné právne posúdenie takto zisteného skutkového stavu, s prihliadnutím na odborné psychologické závery vyplývajúce z tejto správy.“

4. Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu sťažovateľky v podanej sťažnosti odôvodňujú v zásade tým, „že rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoP/8/2018 zo dňa 26. 7. 2018 je neodôvodnený, nepreskúmateľný, zjavne svojvoľný a arbitrárny, pretože hrubo nerešpektuje platnú právnu úpravu a rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR v otázke rozsahu a kvality odôvodnenia súdneho rozhodnutia.“

5. S odkazom na prezentovanú argumentáciu sťažovateľky ústavnému súdu navrhujú, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľiek v 1. a 2. rade na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na zohľadnenie záujmu dieťaťa pri činnosti súdu podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, právo na ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre blaho dieťaťa podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, právo dieťaťa formulovať vlastné názory a byť vypočutý v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. sp. zn. 9CoP/8/2018 zo dňa 26. 7. 2018 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. sp. zn. 9CoP/8/2018 zo dňa 26. 7. 2018 a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľkám v 1. a 2. rade všetky trovy tohto konania“

6. Sťažovateľky v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zároveň navrhli, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Návrh na vydanie dočasného opatrenia sťažovateľky neodôvodnili.

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľky sťažnosťou doručenou ústavnému súdu namietajú porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

12. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

13. Podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, sa zaväzujú, že zabezpečia dieťaťu ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre jeho blaho, pričom budú brať ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za dieťa zodpovedných a urobia všetky potrebné zákonodarné administratívne opatrenia.

14. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnými stranami tohto Dohovoru, musia zabezpečiť dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom detí musí venovať primeraná pozornosť zodpovedajúca ich veku a úrovni.

15. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za týmto účelom sa dieťaťu musí predovšetkým poskytnúť možnosť, aby bolo vypočuté v každom súdnom alebo administratívnom pojednávaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo jeho príslušného orgánu a spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

16. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmavať spoločne.

17. V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani

preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktorých prioritnou úlohou je chrániť zákonnosť, mohol by nahradiť napadnuté právne názory všeobecného súdu iba v prípade, ak by bolo napadnuté rozhodnutie všeobecného súdu svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné. Skutkové a právne závery všeobecného súdu teda môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

18. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

19. Sťažovateľky v podanej sťažnosti namietajú, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené nimi označené práva, a to tým, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je riadne a presvedčivo odôvodnený a obsahuje svojvoľné a arbitrárne závery, keďže krajský súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy názor maloletej sťažovateľky na zmenu úpravy jej styku s otcom, ako ani závery klinickej psychologičky [REDACTED], o vhodnosti zmeny úpravy styku maloletej sťažovateľky s otcom vyplývajúce zo správ z vyšetrenia maloletej sťažovateľky touto psychologičkou,

ktoré boli sťažovateľkou predložené okresnému súdu v priebehu súdneho konania, najmä správu z 18. decembra 2017 predloženú sťažovateľkou okresnému súdu spolu s odvolaním proti rozsudku okresného súdu.

20. V danom prípade je nevyhnuté uviesť, že aj keď sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže smerovať len proti rozhodnutiu krajského súdu, preskúmanie namietaného porušenia označených práv sťažovateľiek predpokladá posúdenie celého konania pred všeobecnými súdmi. V danej veci je táto požiadavka významná aj z toho hľadiska, že krajský súd, ktorý napadnutým rozsudkom rozhodoval o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, sa s uvedeným rozsudkom v celom rozsahu stotožnil. V tejto súvislosti je preto namieste poukázať na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

21. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza:

„Súd pri úprave styku otca s dcérou vychádzal zo základného práva každého dieťaťa byť čo najviac v bezprostrednom osobnom kontakte s oboma rodičmi a predovšetkým v situácii, kedy je dieťa zverené do starostlivosti jedného z rodičov, aby aj druhý rodič mal reálnu možnosť nielen sa s dieťaťom stretnúť, ale aj podieľať sa na jeho výchove, byť s ním kontakte, byť dieťaťu nablízku. Úloha každého z rodičov je v živote dieťaťa nezastupiteľná, sú pre neho tými najdôležitejšími osobami. Obmedzovať kontakt dieťaťa s jedným z rodičov možno len v odôvodnených prípadoch určených zákonom o rodine, kedy je objektívne preukázané, že rodič svojim konaním dieťaťu ubližuje či už fyzicky alebo psychicky resp. sa o neho nestará. Takéto konania otca tu nebolo preukázané, naopak otec sa o dcéru zaujíma, chce s ňou byť v kontakte, chce sa na jej výchove podieľať. Obmedzovanie jeho kontaktu s dcérou vníma veľmi dramaticky, pričom vinu za túto situáciu dáva jednoznačne matke. Svoje emócie v kontakte s matkou maloletej nevie ovládať. Naopak matka len formálnym

spôsobom vedie dcéru k tomu, aby sa s otcom stretávala resp. sa na tieto stretnutia tešila, vzťah dcéry s otcom nepodporuje, vyjadruje sa len neutrálne, veľmi formálne, čo dcéra vníma a prenáša to do svojho prežívania, keďže k matke má veľmi intenzívny v súčasnom období úzkostlivý vzťah, je na matku veľmi citovo naviazaná, preberá jej názory.

Znalkyňa v konaní vypracovala znalecký posudok, kde odporučila stretávanie sa otca s dcérou ponechať v pôvodnom rozsahu. Konštatovala, že vzťah maloletej [REDAKOVANÉ] k otcovi je pozitívny a primerane citovo sytený a vzťah otca k dcére je pozitívny. Následne potom, čo počas pobytu maloletej dcéry u otca došlo k jej pohryznutiu psom - nemeckým ovčiakom vo vlastníctve otca, došlo k zmene vzťahu maloletej dcéry k otcovi, kde tento vzťah vyústil do intenzívne zlého vzťahu k otcovi, pričom smerom k matke sa vzťah prehĺbil zintenzívnil až na úzkostný vzťah. Na druhej strane bolo zistené, že potom, čo maloletú dcéru pohryzol pes, otec ju zobral na ošetrovanie, dcéra do konca vikendu ostala pri otcovi, teda samotné pohryzenie psom nespôsobilo tento stav, ale až následný konflikt medzi rodičmi spôsobil to, že maloletá [REDAKOVANÉ] začala mať negatívny vzťah k otcovi. Znalkyňa jednoznačne skonštatovala, že je potrebné, aby sa maloletá dcéra s otcom stretávala a tým došlo u nej k prekonaniu strachu, pretože čím dlhšie bude dcéra odlúčená od otca, tým jej strach z otca bude väčší. Pri tom, aby maloletá dcéra nadobudla k otcovi dôveru je potrebné, aby to stretávanie prebiehalo v psychologickom centre za pomoci odborníkov, ktorý by nielen dcére ale aj otcovi poskytli potrebnú odbornú pomoc a vedenie k tomu, aby vzťah dcéra a otca sa obnovil, dcéra v ňom opätovne našla dôveru...

Súd vychádzajúc z vykonaného dokazovania, predovšetkým znaleckého dokazovania z odboru klinickej psychológie detí a dospelých, správy centra [REDAKOVANÉ] vyjadrenia oboch rodičov ako aj ostatných listinných dôkazov upravil stretávanie sa otca s maloletou dcérou..."

22. V nadväznosti na námietky sťažovateľky vznesené v odvolaní krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

«... Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP s contrario), miesto a čas verejného vyhlásenia

rozsudku zverejnil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 17. 07. 2018 (§219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru o tom, že odvolanie matky maloletej bolo čiastočne dôvodné...

Odvolaací súd považuje za potrebné pripomenúť dôležitosť otca v živote maloletého dieťaťa. Spoločné chvíle s otcom sú pre maloleté dieťa prínosné tak po stránku emočnej ako aj po stránke intelektuálnej (obdobne Ústavný súd Českej republiky v uznesení II.ÚS/295/06). Rodič, ktorý s dieťaťom trvalé nežije, v danom prípade otec, má právo na čo možno najširší kontakt s maloletým dieťaťom, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča tzv. výchovnou prítomnosťou, ktorá je ako je všeobecne známe, tou najúčinnjšou výchovnou metódou. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe iba ťažko napravitelná. Sú to obidvaja rodičia, ktorí by mali viesť dieťa k pozitívnemu vzťahu k druhému rodičovi a s týmto cieľom na dieťa pôsobiť. Každý z rodičov by mal vyvinúť maximálnu snahu nie len k tomu, aby sa umožnil styk dieťaťa s druhým rodičom, ale aj k tomu, aby sa vytvoril zmysluplný a pravidelný vzájomný vzťah, nakoľko iný ako tento výchovný postoj môže viesť k nezvratným negatívnym následkom a ovplyvniť tak emocionálny aj psychosociálny vývoj maloletého dieťaťa...

Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie nevyplýva, že by rodičia maloletej svoje vzájomné vzťahy regulovali tak, aby z nich vyplývala snaha o elimináciu akejkoľvek konfrontačnej komunikácie, práve naopak, čitateľná je vzájomná animozita. Z dokazovania taktiež vyplývajú nenaplnené očakávania maloletej čo sa týka trávenia času s otcom. Maloletá ■■■ nie je vo veku, v ktorom by nevedela vyjadriť svoje pocity. Zo správy kolízneho opatrovníka (č. l. 66 pôvodného spisu 30P/355/2015) vyplýva, že maloletá čas strávený u otca už pred obdobím traumatickeho zážitku s otcovým psom hodnotila ako nudný, nechce u neho spať, manželka otca na ňu kričí, otec jej netelefonuje. Tieto vyjadrenia nie je možné bagatelizovať, je na otcovi aby k maloletej pristupoval spôsobom, ktorým ju presvedčí, že ju má rád nie len on ale aj jeho nová rodina, aby s ňou trávil čas v rámci svojich možností kreatívne, nápadito, rešpektujúc s citom jej predstavy, to všetko ale tak, aby sa maloletá z pozitívnych emócií pri styku s nim a jeho novou rodinou nedostala k nepriaznivým pocitom vo vzťahu k matke.

Odvolací súd, zohľadniac súdom prvej inštancie zistený skutkový stav to, že v medzi období, t. j. v čase medzi rozhodnutím súdu prvej inštancie a rozhodnutím odvolacím súdom čiastočne uplynulo obdobie, vo vzťahu ku ktorému súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou, ako aj to, že podľa názoru odvolacieho súdu je namieste negatívne postoje maloletej k otcovi riešiť postupne, rozhodol o úprave styku tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, čím rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSF zmenil...

Zásadná zmena vyplývajúca z rozhodnutia odvolacieho súdu sa týka pritom iba obdobia styku počas letných prázdnin v roku 2019. Odvolací súd ma za to, že plynulý dvojtýždenný nepretržitý styk s otcom v každom z dvoch mesiacov letných prázdnin je vhodné skrátiť v najbližšom kalendárnom roku na týždenný, čo zodpovedá postupnosti v celkovej reparácii súčasného odmietavého vzťahu maloletej k otcovi. Napokon, dĺžka styku nie je vždy priamo úmerná s jeho intenzitou a kvalitou.

Čo sa týka stretávania sa s maloletou v období od právoplatnosti rozsudku do 31. 10. 2018, má odvolací súd za to, že je potrebné, vzhľadom na zrejme naďalej pretrvávajúce narušenie vzťahu medzi otcom a maloletou dcérou, realizovať styk v [REDACTED] [REDACTED] za prítomnosti psychológa centra, bez prítomnosti matky. Po uplynutí uvedeného obdobia sa styk otca bude realizovať bez prítomnosti tretej osoby. Uvedené vyplýva aj z odporúčania kolízneho opatrovníka, s ktorým sa odvolací súd stotožnil a na ktoré odkazuje, vrátane odporúčenia činnosti smerujúce k zlepšeniu vzájomnej komunikácie medzi rodičmi (bod 6 tohto rozsudku)...

Odvolací súd nepovažoval za potrebné doplniť dokazovanie v zmysle návrhu matky. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa či 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je právo na to, aby súd vykonal všetky účastníkom navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, je vecou konajúceho súdu, nie účastníkov konania. Podľa odvolacieho súdu maloletá svoj názor vyjadrila prostredníctvom vyjadrenia u odborne spôsobilej osoby, je zrejmé, bol znalkyňou, kolíznym opatrovníkom aj súdom prvej inštancie vyhodnotený. Čo sa týka dokazovania zisťovaním odpisu z registra trestov otca, mal ho za s vecou nesúvisiaci, a to s prihliadnutím na to, že matka v odvolaní sama

uviedla, že „údajná“ trestná činnosť otca nie je v predmete skúmania kompetentných orgánov.»

23.1 Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozsudku krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu, pozn.) vo väzbe na obsah sťažostnej argumentácie sťažovateľiek o nedostatočnom a arbitrárnom odôvodnení tohto rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd zrozumiteľne odôvodnil úvahy, ktoré zvolil pri rozhodovaní o podanom odvolaní, a právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

23.2 Ústavný súd vo svojich viacerých rozhodnutiach zdôraznil, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

23.3 S poukazom na uvedené ústavný súd k namietanej dostatočnosti a úplnosti odôvodnenia uvádza, že podľa jeho názoru je odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v hraniciach ústavnej akceptovateľnosti. Z uvedeného dôvodu tak ústavný súd sťažovateľkami namietanú dostatočnosť a úplnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu neakceptoval.

24.1 Vo vzťahu k námietke sťažovateľiek, že v priebehu konania okresný súd a následne ani odvolací súd neprihliadol na názor maloletej sťažovateľky na úpravu jej styku s otcom, ústavný súd konštatuje, že tak v zmysle § 38 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť

samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne), ako aj v zmysle § 46 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

24.2 Zisťovanie názoru maloletého je obligatórnym postupom súdu, pričom vyjadrenie názoru maloletého nie je podmienené vekovou hranicou ani rozumovou vyspelosťou, ale schopnosťou maloletého svoj názor na vec samostatne vyjadriť. Schopnosť vyjadriť samostatne svoj názor sa odvíja predovšetkým od veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa. S prihliadnutím na vek a vyspelosť dieťaťa súd zvolí spôsob zistenia názoru maloletého, a teda či tak urobí súd sám výsluchom na pojednávaní, mimo pojednávania prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo v rámci znaleckého dokazovania a podobne.

24.3 Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade bol názor maloletej sťažovateľky na jej styk s otcom okresným súdom zistený jej výsluchom kolíznym opatrovníkom, ako aj znalkyňou [REDAKOVANÉ], ktorá výsledky svojho znaleckého dokazovania zhrnula vo svojom znaleckom posudku č. 29/2016 v znení jeho doplnku č. 1, na závery ktorého poukazuje okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku: *„odmietanie otca a negatívny postoj dcéry k otcovi nie je nemenný. Pre zdravý psychický vývoj maloletej je vhodné do budúcnosti vzťah otca a dcéry podporiť, vytvoriť pre neho vhodné predpoklady u maloletej a vhodné podmienky pre styk. Vzhľadom k aktuálnej vyhrotenej situácii znalkyňa navrhla asistovaný styk otca a dcéry v neutrálnom bezpečnom prostredí a zároveň odborné psychologické vedenie maloletej (prípadne rodičov). Je vhodné, aby styk po istú dobu (napr. dva mesiace) prebiehal formou kratších a pravidelných stretnutí tak, aby maloletá [REDAKOVANÉ] mala zo stretnutí pozitívnu skúsenosť, mohla sa s otcom cítiť pokojne, nadobúdala k nemu dôveru a až následne smeroval k dlhším stretnutiam.“* Výsluch maloletej sťažovateľky kolíznym opatrovníkom, ako aj znalecké dokazovanie, v rámci ktorého znalec odborne pracoval s maloletou najmä pre účely zistenia jej postoja k styku s otcom a v jeho znaleckom posudku bol vyjadrený názor maloletého dieťaťa k tejto problematike, možno pokladať za plnohodnotné, s odbornou starostlivosťou vykonané zisťovanie názoru maloletého dieťaťa.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že tento spôsob, akým okresný súd zisťoval názor maloletej sťažovateľky na úpravu jej styku s otcom, považoval za dostatočný: „Podľa odvolacieho súdu maloletá svoj názor vyjadrila prostredníctvom vyjadrenia u odborne spôsobilej osoby, je zrejмый, bol znalkyňou, kolíznym opatrovníkom aj súdom prvej inštancie vyhodnotený.“

24.4 S poukazom na uvedené ústavný súd konštatuje, že v predmetnom súdnom konaní bol ústavne akceptovateľným spôsobom zistený a vyhodnotený názor maloletej sťažovateľky na úpravu jej styku s otcom, a teda odôvodnenie krajského súdu obsiahnuté v napadnutom rozsudku v tejto časti podľa názoru ústavného súdu napĺňa atribúty ústavne udržateľného odôvodnenia súdneho rozhodnutia, a preto ústavný súd považuje túto námietku sťažovateľiek za neopodstatnenú.

25.1 K námietkam sťažovateľiek, v zmysle ktorých krajský súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy závery klinickej psychologičky [REDACTED], o vhodnosti zmeny úpravy styku maloletej sťažovateľky s otcom vyplývajúce zo správ z vyšetrenia maloletej sťažovateľky touto psychologičkou, ktoré boli sťažovateľkou predložené okresnému súdu v priebehu súdneho konania, najmä správu z 18. decembra 2017 predloženú sťažovateľkou okresnému súdu spolu s odvolaním proti rozsudku okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu je zrejmé, že tento pri rozhodovaní zohľadnil aj závery psychologičky [REDACTED], vyplývajúce zo správ z vyšetrenia maloletej sťažovateľky menovanou psychologičkou.

25.2 V danom prípade je nesporné, že krajský súd v napadnutom rozsudku zaradil do kontextu zisteného skutočného stavu veci aj závery vyplývajúce zo správy z 18. decembra 2017, ktorá vychádza z vyšetrenia maloletej sťažovateľky psychologičkou [REDACTED], keď v odôvodnení svojho napadnutého rozhodnutia uvádza: „Podľa matky z aktuálne najnovšej správy psychologičky S(t)olárovej vyplýva, že v porovnaní s doterajším stavom ide o nápadné zhoršenie psychického slávu dieťaťa, sťažovaná je pritom aj spolupráca. Podľa matky dieťa voči nej prejavuje negatívne afekty, odmieta sa zúčastňovať voľno-časových aktivít, prejavuje odmietavé postoje aj voči školským povinnostiam. Maloletá opakovane udávala, že sa s otcom stretnúť nechce, že je otec zlý,

škaredo hovorí. Psychologička odporučila dieťa ponechať výhradne v stabilnom domácom prostredí matky, nevystavovať ho žiadnemu kontaktu s otcom.“ V danom prípade je taktiež nesporné, že krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého rozhodnutia zohľadnil zložitý vzťah medzi otcom a sťažovateľkou, ako aj zložitý vzťah medzi otcom a maloletou sťažovateľkou, na čo poukazovala vo svojich písomných správach aj klinická psychologička [REDAKOVANÉ], a uvedomujúc si správanie otca a súčasný negatívny postoj maloletej sťažovateľky k otázke stretávania sa s otcom, ktorý však podľa znalkyne nie je nemenný (o čom krajský súd nemal dôvod pochybovať, keďže ide o záver súdom ustanovenej znalkyne), krajský súd, prihliadnuc na záujem maloletej, upravil styk medzi otcom a maloletou sťažovateľkou tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozsudku krajského súdu. Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd už uvedené námietky sťažovateľiek, v zmysle ktorých krajský súd pri svojom rozhodovaní nevzal do úvahy závery klinickej psychologičky [REDAKOVANÉ], o vhodnosti zmeny úpravy styku maloletej sťažovateľky s otcom vyplývajúce zo správ z vyšetrenia maloletej sťažovateľky touto psychologičkou za nedôvodné.

26. Ústavný súd dodáva, že skutočnosť, že sťažovateľky sa s názorom krajského súdu v jeho napadnutom rozsudku nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu

28.1 K sťažovateľkami namietanému porušeniu práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd uvádza, že v teórii medzinárodného práva sa ustálil právny názor, v zmysle ktorého Dohovor o právach dieťaťa obsahuje vo svojom texte dve skupiny právnych noriem. Prvú skupinu tvoria právne normy priamo vykonateľné a druhú skupinu tvoria právne normy, ktoré nie sú priamo aplikovateľné a majú charakter všeobecných zásad (porov. ANDREWS, A. B. – KAUFMAN, N. H. eds. *Implementing the U.N. Convention on the Rights of the Child. A Standard of Living Adequate for Development*. Westport : Praeger Publishers, 1999, p. 171.).

28.2 Na úrovni doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie Spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy (*general principles*) a nie sú priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívny a aplikačnej praxe, možno zaradiť najmä čl. 2, čl. 3, čl. 6 a čl. 12 (pozri HODGKIN, R. – NEWELL, P. *Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child*. Fully revised third edition. Ženeva : UNICEF Regional Office for Europe, 2007, p. 39, 83, 158; k tomu porov. aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Tento záver podporuje i samotný text týchto článkov Dohovoru o právach dieťaťa („štáty sa zaväzujú“, „štáty zabezpečujú“, „dieťaťu sa poskytuje“). Naopak, k priamo vykonateľným právnym normám Dohovoru o právach dieťaťa je možné zaradiť napr. čl. 7 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 13, čl. 16 a pod. (pozri napr. II. ÚS 596/2014).

29. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol sťažnosť maloletej sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, keďže tieto označené referenčné právne normy Dohovoru o právach dieťaťa neobsahujú priamo aplikovateľné subjektívne práva maloletej

sťažovateľky, ale sú všeobecnými proklamáciami (princípami), ktoré je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva sú povinné tieto princípy zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov.

30. K sťažovateľkou namietanému porušeniu práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým rozsudkom krajského súdu ústavný súd uvádza, že len deti (maloletí) primárne benefitujú z princípov upravených sťažovateľkou označenými článkami Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré našli v právnom poriadku vyústenie do subjektívnych hmotných a procesných ústavných a zákonných práv dieťaťa. Z uvedeného vyplýva, že namietat' porušenie práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa sú aktívne legitimované len deti (maloletí). Na základe uvedeného tak chýba medzi v sťažnosti namietaným porušením práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa a osobou sťažovateľky príčinná súvislosť (kauzálny nexus), a preto je námietka porušenia uvedených práv zo strany sťažovateľky (matky) zjavne neopodstatnená, v nadväznosti na čo ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v uvedenej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľiek nastolenými v sťažnosti (priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2018